

„СОЦИАЛИСТЪ“
излиза в Вторникъ и Петъкъ
Редакцията и Администра-
цията се намиратъ
ВЪ СОФИЯ.
Неплатени писма не се
приематъ.
Ръкописи не се връщатъ

СОЦИАЛИСТЪ

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

Абонаментътъ се принася

За год. лева 10 —
„ 6 м. „ 5 —
„ 3 м. „ 2 50

За въ странство 14 лева

Единъ брой 10 ст

За обявления се плаща по
15 ст. на редъ на 4 стран.

LE SOCIALISTE
Organe du Parti Démocrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Redact on
„SOCIALISTE“
Sophia.

DER SOZIALIST
Organ der bulgar. Sozialdemokratischen Arbeiterpartei

ИЗЛЪЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ

„ДЕНЬ“

VII и VIII кн.

СЪДЪРЖАНИЕ:

- I. Социалистическата агитация между селенитъ отъ К. Кауки.
- II. Максъ Щирнеръ или анархията въ мисълта отъ К. Доброджияну—Герса.
- III. Политическата роля на германската социалъ демократия отъ II. Акселродъ.
- IV. Социализмътъ предъ сѣдѣтъ на Българския Храмъ на науката отъ Янко Сакъзовъ.
- V. Революция отъ В.
- VI. Двадесетъ и първий отъ Ото Жана Сиго превелъ. А М-овъ.
- VII. Христо Ботйовъ като поетъ отъ Х. Чилингировъ.
- VIII. Социаленъ прегледъ отъ Р. К.
- IX. Вътрѣшенъ отдѣлъ.
- X. Книжнина „Халово“ драма въ 4 дѣйстви отъ Ив. Вазовъ.
- XI. Обявления.

КАКВО НАПРАВИХА ДЕПУТАТИТЪ ЗА РАБОТНИЯ НАРОДЪ?

Най сѣтихъ, слѣдъ дълги уморителни нощи засѣдания, първата сесия отъ новото Събрание се затвори. Болшинството блѣскаво извърши онова, за което бѣ дошло въ София. То обѣща на своитѣ избиратели, че ще улегчи тѣхното позитивно робство, а въ дѣйствителностъ, то стовари върху тѣхния гърбъ единъ такъвъ тѣжъкъ товаръ, какъвто тѣ можехъ да очакватъ само отъ своитѣ най лопи врагове.

Работлѣпната правителствена тълпа, слѣдъ като узакони разбойничествата, които се вършеха до днесъ и които ще се вършатъ за напредъ надъ работния народъ, се разотиватъ сега, за да посрѣщне коледнитѣ празници въ гулий и веселби. Народътъ пъкъ, който винаги ще тѣгли до гдѣто неговитѣ издѣлници сж на властъ, ще посрѣщне празниците, както ги е посрѣщналъ и напредъ, съ нови лишения и нови онеправдания.

Кои сж грамадното болшинство отъ сегашнитѣ депутати? Това сж всевъзможни грабители и спекуланти, това сж представители на богатшката класа, които случаи своитѣ печалби отъ труда на работника. Какво можеше да направи това богатшко Събрание за народа? Можеше ли то да го отърве отъ тѣжкитѣ данъци? Можеше ли то да отпусне пари за да помогне на тѣжкия му поминъченъ халъ? Не, отговарятъ социалистигѣ. Ако тѣжкия товаръ, когото посѣятъ работницитѣ, се намали, тогава той трѣбва да се стовари на гърба на богатшкитѣ, защото държавата има нужда отъ много пари, които отъ гдѣ-отъ гдѣ трѣбва да се намѣрѣтъ.

Ето защо при всичкитѣ мъки, които прѣкарва народа, неговитѣ лъжливи прѣдставители не искаха и да чуятъ гласътъ на своитѣ избиратели.

А кои сж тия избиратели? По голѣмата частъ сж селени и занаятчи, срѣщу които е

зналата стврѣмепната чудовишна ламя на военщината, лихварството и външната конкуренция. И колкото селенитѣ и занаятчинитѣ сж по слаби, толкова тая ламя е ненаситна и немилостива. Ето на това страшилище служба тѣхората, които на 11 Септември народа избра за свои прѣдставители.

Едновременно съ това, болшинството гласува за всичко, което правителството иска, за да се закрѣпи въ ущербъ на народното самоуправление. То запази голѣмата войска, то усили полицията, то не осжди и прѣмина всичкитѣ беззакония и произволи, които придворната клика извърши отъ 18 Май насамъ.

Ако попитаме сега, какъ направиха работлѣпнитѣ патриоти, отговорътъ е, че онова, което поиска правителството, тѣ раздаваха и съ двѣтѣ си ръцѣ, а на работния народъ, който ги е избралъ — нито съ едната. X.

ВЪТРЕШНА ХРОНИКА

— **Слѣдъ закриването** на Събранието, на 20 т. м. вечерта правителственитѣ депутати се събрали въ клубъ на „Народна“ партия за да отпразнуватъ съ веселби и хора своята дѣятелностъ. Като разиграха своето разюздано хоро на гърба на работното население, трѣбване да направятъ това и въ клуба, гдѣто подъ командата на консерваторитѣ министри, тѣ рѣшиха да приематъ данъка на солта, акцизитѣ, бюджета на военщината и на шипонитѣ.

— **В. „Черно Море“** на два пъти става печата писма отъ извѣстни стачболовски свѣдѣтели по Вѣлчевото убийство, който стана причина да лѣжатъ въ затвора толкова години сумма пенни хорицѣ. Въ тѣзи си писма, Лѣнавцовъ разиграва ролята на мъченика, който подъ ужаситѣ на непоносимитѣ истязания билъ издѣлъ позвѣрената нему „тайна“ за заклането на г. г. Каравелова и Китанчева за приготвяющия се комплотъ.

Въ всички тѣзи отново повдигани „скърби и ядове“, ний не можемъ да разберемъ каква роля играе редакцията на в. „Черно-Море“. Кому помага ти? На обществото ли да се освѣтли върху тайнитѣ на едно чудно убийство, на Лѣнавцова ли, да въстанови загубената си честъ, или помага заедно съ Лѣнавцева на тѣзи отъ силнитѣ на дѣнѣтъ, за които похвъпането на г. Каравелова отново на политическата сцена би означавало политическа смъртъ?

— **Работническа солидарностъ.** Свищовската социалъ-демократическа група съ една телеграмма поздравява сърдечно своитѣ другари стачници печатари въ София. И ний заедно съ Свищовскитѣ ни другари викаме: „да живѣе работническото дѣло! Напредъ!“

— **Борбата** за освобождението на работѣтъ подъ Турция се усилива въ България. На 18 Декември въ Вратца се свикалъ митингъ отъ живущитѣ тамъ македонци, въ който се взело резолюция да се помолятъ прѣдставителитѣ на великитѣ сили, чрезъ министра на външнитѣ дѣла да настоятъ за изпълнение на 23 чл. отъ Берлинския договоръ. Насъ ни очудва тая излишна ревностъ на водителитѣ на македонското дѣло да се молятъ на ония, които малко искатъ да знаятъ за страданията на населението подъ Турция. Въбесто да се заловятъ здраво на работа, тѣ отиватъ да молятъ разни консули, на и самото правителство, което така жестоко се подиграва съ чувствата

на едно поробено, истезавано и истреляно население. Македонци, вашитѣ молби сж удари по водата. Борбата ви трѣбва да стѣпи на по яка почва, тя трѣбва да се пренесе между самии поробенъ народъ. Въ България ний трѣбва да организираме своята сила, а въ самата Турция трѣбва да водите борба на смъртъ и на ж вогъ. Вземайте примѣръ отъ Полскитѣ работници и Арменскитѣ социалисти, които сж си илюли на рѣцѣтъ, па сж трѣгнали по оня пътъ, който най право води къмъ цѣльта. Тираниитѣ не щѣтъ да ви чуятъ до тогава, догдѣто не ги принудите да ви слушатъ.

— **И Хаджи Вандо**, избрани депутатъ отъ втория Вѣло-Слатински изборъ, обвинява социалиститѣ, че дигали много гюрюлти, та прѣчили на Събранието да си гледа работата. Разбира се, споредъ тои Хаджи ще бѣде най хубаво, ако всѣки депутатъ се курдиса въ Събранието съ по едно паргеле и да не си правятъ друга работа, освѣнъ да дигатъ рѣжа когато неговии покровителъ Стойловъ имъ скимне. Това е най лесно нѣщо, законитѣ биха излизали съ дузини, като отъ фабрика и Хаджи Вандо щѣше да си остане народенъ прѣдставител на Вѣло-Слатинскитѣ гарги.

— **Съобщаватъ** ни отъ Вратца, че единъ тамошенъ чиновникъ каратъ разселения си да му мете и чисти калѣта прѣдъ кѣщата. Отъ Пѣвненъ не отдавна ни съобщиха пакъ същото нѣщо. Това е обикновено явление и не е мъчно да знае човѣкъ кои му сж причинитѣ. Разселнитѣ сж обикновено хора пропаднали занаятчи; ако то невидѣтъ, лесно дохождатъ на чело на бѣго десетина други кандидати, а самъ той твърдѣ мъчно може да намѣри работа, за да прѣхрани често своето многочисленно семейство, за това и разни г-да чиновници си позволяватъ да употребяватъ държавнитѣ служители за свои домашни слуги. Ний протестираме противъ такъвъ произволъ, който се върши надъ тия нещастници. Не стига имъ гдѣто тичатъ по цѣлъ денъ като добитъци на горѣ на долу, ами трѣбва още да снесаватъ нѣкои пара на господарѣтъ си, които се скѣпятъ да си наематъ слуги. Но никой отъ силнитѣ на дѣни не се погрижава за тия „дребни работи“, защото никой отъ тѣхъ не боли, ако бѣдния работникъ го върѣгатъ на разни работи безъ никакво възнаграждение.

— **Около 2300 души** панагюрски граждани сж пратили, чрезъ свои прѣдставители Вѣлко Нейчовъ, едно прошение до Народното Събрание, съ което искатъ намаление на постоянната войска и намаление срока на военната служба на една година, уничтожение закона за пенситѣ на чиновницитѣ и замѣняването съ законъ само за инвалидни пенсии за престарѣли и неспособни за работа чиновници, намалението на данъцитѣ, замѣняването десетѣка съ кадастра и учреждение на ентни кредити. Ний закѣснихме да съобщимъ това на време; нѣколко панагюрски граждани се отнесоха до редакцията ни, като искатъ напечатването му, като вѣрватъ че самъ социалиститѣ могатъ да се застъпятъ за по широки народни подобрения. Сега Събранието вече се затвори, и панагюрци, както и всичкитѣ работни хора вѣждатъ че то се затвори слѣдъ една ялова дѣятелностъ. Тѣхния прѣдставителъ, Вѣлко Нейчовъ, както и другаритѣ му отъ болшинството гласуваха за тѣжкия воененъ бюджетъ и за 85-тѣхъ помощници на околийскитѣ началници. Работницитѣ, занаятчинитѣ и селенитѣ, които до сега сж избирали прѣдставители изъ класата на своитѣ угнетители и експлоататори, останаха и тоя пътъ излъгани. Богаташката класа трѣбва да избора свои защитници, а Панагюрското население не трѣбва да се лъжи втори пътъ подиръ Вѣлко Нейчови.

— **Самоотравяние** на двама влюбени. На 18 ноември пристигналъ въ Вратца пѣкой си г. Никола Петровъ, руссенецъ, съ любовницата си г-ца

Райна Мицева. Полицията незабавно го повиква, на основание на една телеграма отъ майка му, и го обисква за да му прибере всичко, което може да му послужи за самоубийство. После пуснали го под гаранция. И двамата се сирбли на Юнова ханъ. Вечерта към 10 ч. чувъ ги да свиратъ на флейта и да пѣятъ, подъ опоеието на любовта и около 5 ч. сугринѣта ханджията чулъ въ станта имъ нѣкакво викание; качватъ се горѣ и разбиратъ, че тия влюбени се самоотровили. Повикватъ доктора, но доктора по туй време още играелъ на *трени-уна* и дохожда чакъ слѣдъ два часа. Когато дохожда заварва любовника вече мъртъвъ, като сполучилъ да избави момата, която, казватъ, сега си изгубила зрѣнието. Отровата е била стрихнинъ. Причината на тая твърдѣ скръбна развръзка била, че не имъ се позволявало (отъ майката на любовника) да се вѣнчаятъ. Поповѣтъ се откажали да погрѣбватъ отровения. Но по инициативата на нѣколко достойни младежи (прави имъ честъ това!), съ музика и при стечение на голѣма публика той билъ погрѣбенъ.

Както вижда читателя тая ужасна случка има за причина една голѣма несправедливостъ. На двѣ влюбени същества не се позволява да встъпятъ въ бракъ; а кой може да изброи случаитѣ, при които се сключватъ при дневнитѣ наредби продажни бракове, при които жената е принудена да се облича въ покривалото на официална проститутка? Майката на отровения, водима отъ нѣкои севѣрия, или отъ още по недостойни нѣкои съображения, колкото и да обича своето чедо, става причина на неговото самоубийство. И забѣлжете, че тя била предупредена, какво сянтъ ѝ ималъ таково намѣрение и иска чрезъ полиция да му попрѣчи на това! На мигаръ полицията е въ състояние да заповѣдва на най нежнитѣ и най дълбоки чувства на единъ влюбелъ до полуда момъкъ? Това може да стане само подъ влиянието на най глупавитѣ възгледи, които дневното общество има къмъ брака.

—Централний Работнически Печатарски Синдикатъ въ заседание си на 14 Декемврий т. г. е взелъ слѣдущето рѣшение:

„Днесъ, на 14 Декемврий 1894 г. Централ. Работнически Печатарски Синдикатъ въ извънредното си събрание при присѣдствіето на 213 души работници: словослагатели, машинисти, подавачи, грабъри, ~~фотонарафи~~, литографични и книгоуѣзци, слѣдъ дълги разисквания, прие единодушно слѣдущето рѣшение:

1) Да се плаща на работницитѣ на първо число отъ мѣсеца, или най нѣсно въ първата Сѣбота слѣдъ първий;

ЗАБѢЛЖКА: Прѣди празниците: Рождество Христово и Въскресение Христово, трѣбва да плаща на работницитѣ поне половината отъ заплатата.

2) Стачнитѣ дни да се не считатъ за загубени на работницитѣ и

3) Когато господарѣтъ ще отчислява нѣкой отъ работницитѣ си, то е длъженъ да му прѣдизвѣсти най малко единъ мѣсець прѣди отстранението му.

ЗАБѢЛЖКА. Въ случай на стачка никой отъ печатаритѣ-господари не може да се ползува съ 3-тата точка отъ настоящето рѣшение.

Прѣписъ отъ настоящето се испраща до всичкитѣ господари-печатари за знаніе.

Ний поздравяваме Софийскитѣ работници-печатари за тѣхната смѣла борба. Сдружаваніето и организираніето въ дружества и синдикати — това е спасението на всички работници. Нека провинциалнитѣ работници се възползватъ отъ примѣра на Софийскитѣ си другари и се организиратъ, за да можатъ и тѣ да отстояватъ своитѣ права.

Фискалнитѣ Закони.

Законитѣ, изобщо взето, сѣ дѣла недопосчета на сегашний строй, които съ най голѣма тежестъ падатъ върху бѣдното население, тѣй като при гласуваніето имъ неговото участие е никакво, фиктивно — законитѣ се гласуватъ отъ депутатитѣ, които чичъ не искатъ да знаятъ, че задъ гърбитъ имъ стои „милиятъ“, който ги е пратилъ (?) да подобряватъ положението му, да защитаватъ интереситѣ му. Но най силно се чувствуватъ отъ бѣдното работно население фискалнитѣ закони: „Законъ за тютюня“, „Законъ за горитѣ“, „Законъ за патентитѣ“ и др. Причинитѣ на това сѣ: небомислеността на самитѣ закони, некадърността и недобростѣйността на изпълнителнитѣ имъ (финансовитѣ агенти), слѣното имъ прилагане отъ страна на сѣдитѣ.

Сегашната организация се крѣпи главно на лицемеріето. Съществуватъ такива положения, прилагатъ се такива правила, които и самитѣ имъ автори ги знаятъ, като само току така казали, но безъ всѣка възможностъ да се прилагатъ въ практический животъ. Едно отъ многото такива правила на правото, останали още отъ римско врѣме, е и правилото: *Всѣкой гражданинъ се смята да знае съществуващитѣ въ страната закони* (*nul n'est censé ignorer la loi*).

Има ли по глупаво отъ това правило? Мислимо ли е, чистий разумъ допуска ли, че при сегашното положение на работитѣ, цѣлий купъ отъ закони и закончета, които никѣтъ, като глѣби и повечето умиратъ, като еднодневни мушици, могатъ да бѣдѣтъ извѣстия на цѣлата масса? О, каква подигравка! Не цѣлата масса, не само проститѣ смъртни, но и онѣзи, които боравятъ съ законитѣ, не могатъ да надникнатъ изъ сичкитѣ имъ купенца. А колкото се отнася до тѣзи частъ отъ народа, които се кичи съ името интелигенция, тя на много закони имената даже не знае, а не да е посвѣтена въ съдържанието имъ...

На това философско (?) правило, често сѣ му испытвали горчивината нѣкои нещастници, които се чудятъ, отъ дѣ имъ се е струпало злото на главата, което ги е накарало да се явяватъ на сѣдѣ. На твърдѣнието имъ, че не знаятъ да имало писано приетіе на законитѣ, сѣдитѣ величественно отговаря: „Това не е извинение. Всѣкой гражданинъ е длъженъ да знае законитѣ на страната.“ !!

На основание на това глупаво правило, колко злощастия сѣ се прибавили къмъ и тѣй злополучний животъ на нашата работна масса!

На фискалнитѣ закони сѣ имъ испытвали горчивината на всѣкъдѣ. Въ Л-скии окръгъ се случило такива финансови агенти, на които чувствата на милостъ, справедливостъ липсватъ, както на всички гладни за злато чиновници и лишени отъ всѣко състрадание къмъ бѣдното и беззащитно население. Въсползувани отъ съществуващитѣ фискални закони, тѣзи господиноци правятъ актове слѣдъ актове, които нѣкъ се послѣдватъ отъ постановления слѣдъ постановления, издадени отъ още по малко заинтересуваний за чуждата кожа управителъ...

Имуществата на мнозина сѣ продадени за събиране глобитѣ. Слѣдущий фактъ е назидателенъ въ това отношение: при описване имотитѣ на единъ селеникъ, указало се, че всичкитѣ не допѣлватъ за заплащаніе на глобата. Останало да испѣдятъ злощастника и отъ къщата и пакъ щѣлъ да е длъженъ на... държавата (колко буржуазната държава се смиява надъ своитѣ чадал!), но г-нь управителя се смилил (?), като заповѣдалъ да оставятъ къщата. Ако е билъ нѣкой отъ заинтересуванитѣ агенти (заинтересувани, казвамъ, защото имъ се дава частъ отъ събранитѣ глоби за аккуратността имъ!), бѣжата на сиромаша щѣла да хвъркне, както това е ставало съ много други. Е, зеръ, „отъ сиромаша нищо добро не се очаква“ (Депутата Ионовъ въ Народн. Събр.)

Сѣдитѣ въ окръжнитѣ сѣдилища сѣ ударили много нередовности въ актоветѣ и това ги кара да отбѣняватъ по вече отъ постановлението. Интересно е, че не само въ юриститѣ (не всички, разбира се), но и въ практицитѣ, които обикновено обичатъ букв�сждството, забѣлзватъ този за похвала възгледъ. Какъ да не се постѣпа така, когато за една лула тютюнь глобитъ съ 50 лева, за купуване пакетъ на половини — 100 лева, за едно кило тютюнь на листи — 12 лева !!

Но... има и касація. Господата, които сѣ тамъ на високата капия, не гледатъ тѣй на работата. Зеръ тѣ не виждатъ окърпанитѣ прѣдъ тѣхъ подесѣдими, попуканитѣ имъ рѣцѣ, посърналото, почърнело и испито лице! Тѣ едно само знаятъ. То е слѣното изпълнение на закона. *Dura lex sed lex*, е тѣхний девизъ. Закона е строгъ, по той си е законъ!

Както се вижда, кассацията на двѣ-на три прѣхвърля фискалнитѣ дѣла и уважава заявленията на финансовитѣ агенти, като касира оправдателнитѣ присѣди или онѣзи въ които има ходатайство за помилване! Това е една чудашка практика! Малко съвѣсть, господа отъ Върховния! Знайте, че не отъ добро се отбѣняватъ съсипателнитѣ за населението постановления! Сѣдитѣ отъ Окрѣжний Сѣдъ, прѣдъ които се прѣдстави злощастний подеждимъ, който е допѣлъ, може би, отъ 50, 60, че и 80 км., сѣ, които могатъ да се поставятъ въ положението му, а не вий, които не го виждатъ! Справедливо си е спечелила тѣзи ваша практика сиромѣ тѣзи дѣла едно осмѣждане отъ всички съвѣстни сѣдии.

Като фискалнитѣ закони сѣ съсипателни, ужасно разорителни за населението, както дѣйстви-

телността го доказва, не остава друго освѣтъ да се измѣнятъ, да се прѣмахнатъ такива, каквито сѣ сега. Трѣба да се намѣри едно улѣкчително срѣдство за массата, която всѣкдневно страда отъ тѣхъ. Думата ще иматъ денугатитѣ.

В. Л.

ОТВОРЕНО ПИСМО

До г. г. редакторитѣ на в. „Прогрессъ“:

Господа,

Не е тайна за никого, че Вий се смѣтахте за социалисти, прѣдъ още да се ползвате като общественно-политически дѣятелі; при това, много добръ помняте, че ако имаше нѣкакъв недоразумѣни между Васъ и насъ — социаль-демократитѣ, то бѣха, може да се каже, по-вече тактически, отколкото принципиални: догдѣто всички ний искаме да се излѣзе явно и да се започне една чисто социаль-демократическа дѣятелностъ, Вий, нѣкопцината, смѣтахте да се възползвате отъ отсъствието у насъ на каква-годѣ прогресивно-радикална партия и подъ това було да започнете своята работа. Инѣкъ казано, Вий признавахте напълно съвършеннитѣ основи на социалистическото учение; но не намѣрвахте достатѣчна у насъ почва за такава една дѣятелностъ, каквато се води въ другитѣ по напѣрждали държави, а искаше нѣщо по-друго, нѣщо радикално-социалистическо. И прѣварихте ни, като започнахте своята „Лича“. Догдѣто ний, социаль-демократитѣ, се споразумѣемъ по-между си за една обща литературна дѣятелностъ, появи се и Шуменската „Правдина“, първиятъ вѣстникъ, който съ силна социалистическа подкладка започна смѣлю и рѣшително борбата съ тиранията. Съ нѣколкото си броя ти произведе фѣроръ. Въ това врѣме Вашата „Лича“ бѣше на залѣзване. Появиха се тогава посрѣдници за славанието на тия два вѣстника, отъ което сливане се роди и в. „Прогрессъ“ съ строго опрѣдѣлена программа, изработена отъ нѣши другари на ново и удобена отъ двѣтъ страни.

Благодарение на всичко това, ний, българскитѣ социаль-демократи, се заловихме съ четирѣ рѣцѣ да подпомагаме и разпространяваме новиятъ вѣстникъ, който се смѣташе за пионеръ на чисто социаль-демократическата дѣятелностъ, която се готвяше вече да се започне съ общи усилия. И грѣмна „Прогрессъ“ по четиретѣ крайца на България, като въ късо едно врѣме спечели симпатіитѣ на цѣлия български народъ, съ исклучение на подкупницитѣ, които избочи ни наричаха „четия“, „испѣдени за социализмъ студенти и учители“, „магарешки трѣни“ и пр. и пр. Не мина много и нашитѣ органи, „Работникъ“ и „Другаръ“, се появиха и подкачиха борбата и още по-голѣма смѣлостъ и рѣшигелностъ. И токого по-нататѣкъ, колкото по-вече се изострѣваше борбата, толкова по-явно ставаше Вашето отдалчаваніе отъ новоизработената программа, за което редакциитѣ на горѣспоменатитѣ два социаль-демократически органи, прѣдъ видъ на исклучителното положение на работитѣ, се ограничаваха сепитогисъ съ единъ, почти приятелски, напомнованіе. Кѣдѣ краятъ на борбата, по една или друга причина, Вий достигнахте вече до тамъ, та че се оближихте *твърдѣ тѣсно* съ нѣкой хора, които сѣ нѣмали и не могатъ да иматъ нищо общо съ радикално-социалистическата программа на в. „Прогрессъ“; но и това още не можеше да даде достѣпно право комуто и да било, за да произнесе върху Ви една строга присѣда, защото, при такива исклучителни врѣмена, неусѣтно ставатъ подобни оближения съ подобни хора.

Но най-сетнѣ удари послѣдния частъ на Старобовата тирания, дойде многоочакваното врѣме. Борбата се свѣрши съ пълна побѣда за всички доблѣстни борци, за всички страдающи подъ гнетъ на нечуждани режимъ. Слѣдъ общитѣ тържествени при подобни побѣди смѣсенитѣ воюющи войски почнаха да се събиратъ на бранното поле — *подъ своето знаме*, за да продължатъ по-нататѣния си пътъ, който бѣше вече расчистенъ отъ общитѣ неприятелски барикади за всички партии. Но какво стана въ туй врѣме съ Васъ, г-да редактори на в. „Прогрессъ“? — Въмѣсто да продължите прѣдначертания си пътъ — за голѣмо удивление на всички прогресивни елементи у насъ — частъ отъ които се тѣкмеше вече да се нарѣдѣ Вашитѣ редове — Вий уничтожихте плѣнитѣ съ стѣпкахте знамето си и се нарѣдихте — о, срамно! — *като най-послѣдни войници* подъ *революционното и реакционно знаме на шарлатанствующата сега руссофилско-консерватърска клѣка!* Това не е вече нѣкакво си „отклонение“, прѣдизвикано отъ *измѣна*, цѣла продажба на съвѣсть и доблѣдетѣ!

И ако това бяхте сторили сами на себе си и за себе си, то още не щеше да достигне последния градус на справедливото възмущение; но Вий, Вий Г-да редактори на в. „Прогресъ“, не се повсвенихте да измъните сами на себе си, не пожелахте да продадете сами своите убъждения и съвѣсти, като погрѣбите за време или за винаги смѣлия борецъ в. „Прогресъ“, а измънихте на другаритѣ си социалисти, на хилядитѣ си читатели, като чръзъ продажбата на скъпи тѣзи вѣстникъ — изразителѣ на мнѣнията и убъжденията на една значителна частъ отъ нашата интелигенция, поисканте да продадете и тѣхнитѣ убъждения и тѣхната съвѣсти!

Това е господа, най-ниското, най-грозното и най-отвратителното, което могатъ да направятъ безсѣйствитѣ журналисти на свършенната намъ буржуазна преса: това е, което насъ, Бернскитѣ студенти социалисти, ни възмути отъ дъхъ-душа и което ни застави да излеземъ публично да протестираме противъ тази Ваша ниска измѣна. И като правимъ това, като *Ви поднасяме ницето крайно прѣзрѣние*, мислимъ, че ставаме изразители на чувствата и мислитѣ на хиляди български граждани, съ които заедно викаме отъ далечния Западъ:

Долу продажницитѣ и измѣнницитѣ!

8 XII 94 г.

Отъ Бернскитѣ студенти-социалисти.

София,

ВОЕННИ ПРѢЛЕСТИ

(Отъ 18-й Етърский полкъ).

1). Старшия Унтеръ офицеръ отъ 6-та рота Иванъ Чанковъ, въ края на м. Юлий, е билъ войника Петръ Христовъ, за гдѣто не козирувалъ на единъ другъ войникъ по исканието на отдѣлния му. Освѣнъ гдѣто го билъ, но му се закаралъ, че ако войника не избѣга, ще го убие. По поводъ на това войника избѣга и отива да служи въ Шуменъ. Този войникъ е сега въ гаунтахта.

2). Капитанъ Шойлековъ, ротенъ на 4-та рота, на 9-й Августъ въ с. Тръстеникъ, въ похода отъ Търново за Руссе, би войницитѣ Петко Марковъ и Панайотъ Бендеревъ, за гдѣто не му донесли по скоро дрѣхитѣ и не му построили на време палатката, за което вината не бѣше въ тѣхъ. Едного отъ би съ прѣчка дебела до 1 1/2 сантиметра, която и счуни въ него; а другия съ плесници и юмруци, отъ които му е посинела главата. Биението бѣше тѣй жестоко, щото всички присѣствающа тамъ офицери и войници съ страхъ погледваха на нещастнитѣ войници.

3). Поручикъ Караневъ, полкови адютантъ, на 15-й Августъ на лагера въ Руссе, би съ плесници унтеръ офицеритѣ Никифоръ Салунковъ, Жанъ Иосифовъ и Александъръ Георгиевъ (музиканти), за гдѣто не дошли въ опрѣдѣленото отъ него време. Съ такава жестокостъ се хвърлише върху имъ, щото подскачаше до двѣ педи отъ земята.

4). Овчаровъ, фелдфебелъ на 6-та рота, на 23-й Августъ, на връщане отъ Руссе за Търново, мѣжду градеца Бѣла и с. Коцина, е билъ войника Иванъ Атанасовъ съ шашката си, за гдѣто поостаналъ назадъ. Ротния на 7-ма рота, капитанъ Едровъ е навикалъ Овчарова за зѣбското му отнасяние съ отпадналия войникъ.

5). Фелдфебеля Стойчо Пенчевъ, на 24-й Августъ (деня на пристигането на полка въ Търново отъ Руссе) е викалъ въ ротната канцелария войника Петръ Стойновъ и му се закаралъ, че ще го прати на Шипка за маневритѣ (което и направилъ, при всичко, че войника страда отъ силенъ ревматизмъ въ краката), за гдѣто не му донесалъ на 22-й Августъ вечерта пиле отъ роднинитѣ си въ Бѣла, както при отиването за Руссе.

Подполковникъ Абаджиевъ, при прощаванieto си съ полка, каза: „Ще ми е драго да чуя похвали за Етърци“. Колко ще е драго на г-на Абаджиевъ, като чуе тѣзи похвали за Етърци!

Тодчевъ

ПО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ.

(Продължение отъ брой 23)

Прѣдложението на Н. Габровски за отпущане 50000 лева помощи за откриване библиотеки и читалища въ селата и градоветѣ се гласува и прие. § 2—10 се приеа безъ никакви дебати § § 10 и 11. *Такевъ* прѣдлага, щото суммата 80,000 прѣдвидена за помощи на ученици да се увеличи на 200,000, за да може да се даде достѣгъ и на

бѣдната класа да опита отъ плодетъ на науката. *Китанчевъ* поддържа *Такева*. *Михайловски* иска да си остане схищата сумма, но само да се раздава чръзъ конкурсъ. Въобще той иска конкурсенъ испитъ за стипендиантитѣ, а тѣй схищо и увеличаване на стипендиитѣ, съ цѣлъ да се спрѣ въсприеманieto на социализма и анархизма отъ младежта. *Гено Недѣлковъ* прѣдлага, щото стипендиитѣ освѣнъ това да се даватъ *взаимнообразно* и за това иска увеличаване на суммата за стипендии отъ 600,000 на 1,000,000. *Величковъ* взема подъ внимание бѣлѣжкитѣ на Михайловски. § § 10 и 11 се приеа безъ никакви измѣнения. Не се зеха подъ внимание бѣлѣжкитѣ на *Габровски*, *Топузановъ*, *Чучарковъ* и *Конкисевъ* за увеличаване на суммата 300,000 л., прѣдначанена за помощи на училища (§ 15). Схищо тѣй не се прие прѣдложението на *Габровски* за увеличаване суммата 30,000 л. прѣдначанена за сиропиталища въ София и Пловдивъ и пр. Той искаше да се увеличи на 100,000 л., понеже сирачетата сѣ продуктъ на днешнитѣ наредби и сѣществуватъ и въ другитѣ градове. Изобщо бюджета се прие, съ единъ малки измѣнения, и то благодарение на министра, който въ много случаи бѣше съгласенъ на прѣдлаганитѣ измѣнения.

Слѣдъ това се пристѣпи къмъ разгѣждане бюджета на министерството на външнитѣ работи. Бюджета се прие тѣй, както е прѣдставенъ отъ министра. Интересни дебати станаха по § 19 — безусловенъ фондъ (80,000 л.).

Габровски иска зачеркването на тая сумма: „Когато финансовитѣ събиратъ данъци, тѣ искатъ населението напълно да се исплати, гражданина плаща съ смѣтка и има право да иска, правителството да дава смѣтка. Безусловния фондъ сѣ нищо не се оправдава. Той служи само за поддръжане едно позорно учрѣждение — шпионството. Ако вий приемете той фондъ, вий ще оправдаете Стамболова. „Св. Слово“ показваше, какъ Стамболовъ е слѣдялъ гражданитѣ съ своитѣ шпиони, издържани отъ тия фондове. Вий сте схищитѣ, които бѣхте оппозиция, вий сте схищитѣ които посочихте лицата-шпиони въ своя органъ, но и вий сте схищитѣ, които идите да поддръжате шпионския фондъ. Какво обяснение ще дадете на народа за това? Нѣматъ право да ви каже той, че неговитѣ пари се харчатъ пакъ тѣй безотчетно, както напрѣдъ? Е, добръ, ако искате вий да си ударите печата на позора, приемете той парграфъ. Но знайте, че ний ще искаме откриванieto на болници, училища и пр. Вий тогава ще ни кажете нѣма пари; ний ще ви отговоримъ, че имате пари за шпиони и за подкупване на вѣстници, а за народополезни работи — нѣмате. Избирайте“. *Начевичъ* съжелява, гдѣто *Габровски* говори така. „Ако иска да знае смѣтката на тия пари да заповѣда въ министерството“. *М. Болджиевъ*, *Добриновичъ* — сѣ доволни отъ обясненията на министра. *Бобчевъ* намира той фондъ за много полезенъ и необходимъ (*Китанчевъ*: да подкупвате австрийскитѣ газети). *Тевеклиевъ* прѣдлага въпроса за изчерпанъ. Прѣдседателя иска да гласува. *Китанчевъ* протестира: „Ний е говоримъ, тукъ се касае работата за издържане шпиони, вий съ това оправдавате Стамболова“. Произвѣде се силенъ шумъ. Безусловния фондъ се прие. Слѣдъ това произвѣде се отново шумъ. Прѣдседателя гласува слѣдующитѣ параграфи безъ да дава думата. *Досевъ* протестира: „Г-нъ прѣдседателю, плуи въ вашето лице, азъ земахъ думата, вий нѣмахте куража да ми я дадете“. За въдворение тишината даде се нѣколко минути отиди. На сѣтнѣ, прѣдседателя се извиная прѣдъ цѣлото Собрание за своитѣ постѣпки. *Досевъ* отъ трибуната се оплаква отъ него, като посочва и факти, че прѣдседателя записвалъ лица отъ „большинството“ безъ да сѣ искали думата, само „да исчерпятъ въпроса“.

Засѣданieto се закри въ 11 1/2 ч.

Засѣдание 41 (16 Декември). Докладване бюджета на Министерството на Земледѣието и Търговията. Прие се безъ измѣнения, макаръ че се чуваха гласове за екземпленъ. Большинството не считаше за достотѣпно да се противопостави на волята на министра. Слѣдъ това се докладва бюджета по министерството на Вътрѣшнитѣ работи. И той бюджетъ, както и другитѣ, е струпанъ въ § 1, който обема нѣколко листа, най главнитѣ дѣлности, най голѣмата сума отъ цѣлия бюджетъ като че ли това да се прави съ цѣлъ да се избави правителството отъ сериозни критики. Заслужава да се отбѣлѣжатъ тукъ, макаръ и кратко, дебатитѣ, които станаха по § 1. Най-първо говори *Н. Габровски*. Той иска уничтоженieto дѣлността частенъ секретаръ, като излишна и създадена отъ Стамболова съ цѣлъ да намѣри работа на нѣкой свой приятелъ; схищо тѣй и за уничтоженieto дѣлността инспекторъ на полицията

„Менъ ми се струва, че ако тази дѣлность се създава за инспектиране на джандармерията, ти може да се исплати и не отъ специално назначени лица. Ти е введена само съ цѣлъ да дисциплинира полицията, да и направи такава, каквато бѣше въ Стамболово време. Азъ мисля, че ний, които се въодушевляваме отъ свободата и мислимъ, че съ паданieto на Стамболова се започнала нова ера, трѣбва да гласуваме противъ тая дѣлность, както и да искаме намалението на полицията. Това се е говорило и писало именно отъ днешнитѣ министри, когато бѣха оппозиция; 7200 л. не трѣбва да отиватъ даромъ“. По нататѣкъ оратора е и противъ сѣществуванието на дѣлноститѣ „помощници околийски началници“. Въ името на каква нужда се създаватъ тия 85 нови помощници. Нима окск. началници не сѣ достатѣчни да исплнйватъ ролята, които държавата имъ опрѣдѣли? Азъ мисля, че тѣ сѣ прѣдостатѣчни. Тия помощници ще исплнйватъ двойна роль, ролята на полиция и ролята на войска; тѣ ще бждатъ и военни началници и граждански служащи. Азъ прѣдпочитамъ да си останатъ тѣ само военни, макаръ да нѣма нужда отъ тѣхъ, отколкото да се бѣркатъ и въ гражданскитѣ работи. Защото, освѣнъ че съ това се обрѣмнява бюджета, но се усилва и полицията. Ний въоръжаваме полицията въ доста голѣми размѣри, а съ туй възбуждаме възмущение въ населението. Най-сетнѣ, ако вий мислите, че населението трѣбва да се въспитава не подъ влиянието на полицията, а подъ влиянието на свободата, то гласувайте за уничтоженieto на тия нови дѣлности“. Схищо тѣй той иска намаление заплатитѣ на *охранителни управители*. „Стамболовъ увеличи заплатитѣ на управителитѣ, за да си състави партия не отъ народа, а отъ чиновницитѣ. Напрѣдъ тѣ получваха по 6000 л. и тая заплата е достатѣчна. Защо — единъ прѣдсѣдателъ на окръженъ сѣдъ или единъ директоръ, който има много поголѣма задача, да могатъ да прѣкаратъ съ по 5000 л., а единъ управителъ да не може? Ако вземемъ за мѣрило труда и ползата, която тѣ принасятъ, трѣбва да увеличимъ заплатитѣ на учителитѣ, а не на управителитѣ. Не дѣйте мисли, че нѣма да се явятъ кандидати, ако се намалятъ заплатитѣ. Кандидати има много, толкозъ повече, че тукъ не се изисква никакъвъ цензъ; доста е да бждеш слѣпъ партизанинъ на правителството и да се отличаващъ съ своята грубостъ, за да ти дадатъ 7,200 л.“. Най-първо оратора иска намаление числото на полицията, отъ 3000 д. на 2,000, като напомни на большинството, че ако то тукъ не направи економии, ще покаже съ това, че е повече загрижено да поддържа полицията, отколкото да пазѣ свободата и интереситѣ на населението.

Т. Китанчевъ намира, че бюджета на министерството на вътрѣшнитѣ дѣла се е постоянно увеличавалъ, до гдѣто се е достигнало до тамъ да се прѣдвидятъ свършено излишни дѣлности. Той иска искрѣвянието дѣлността частенъ секретаръ. Колкото за инспектора на полицията, той е прѣдвиденъ само за да се задоволи едно лице; затова е и прѣдвидена голѣма заплата. Слѣдъ паданieto на Стамболова азъ мисляхъ, че тая дѣлность най много може да бѣде временна. Обаче, министра си намѣрилъ и той свой човѣкъ, Морфовъ, който се вече прослави съ своитѣ подвизи, и за това я прѣдвидя и въ новия бюджетъ. Тая дѣлность трѣбва да се зачеркне, инспекторъ нѣма никаква работа, той само се расхожда изъ България ужъ да прави ревизия на оржжита на полицията; но за това може да се командирова нѣкой воененъ, пъкъ и инспектора на да ли е въ състояние да инспектира самъ цѣла България“. Що се касае до заплатитѣ на окръжнитѣ управители, той е съгласенъ съ казаното по това отъ *Габровски*. Сетиъ, той иска уничтоженieto дѣлността инспекторъ на Софийската полиция. Защото той нѣма никаква работа и служи „само да инспектира гражданитѣ, да подслушва кой какво говори“. Градоначалника, който нѣма никаква канцеларска работа е въ състояние да прави самъ ревизията, пъкъ това вършитъ сега и полицискитѣ пристави въ своитѣ участъци. Той е противъ назначаванieto на 85 души помощници окск. началници. Той не намира никакъвъ резонъ за тѣхното сѣществувание. „Ако напрѣдъ можехме да се управляваме само съ окск. началници то защо да не можемъ и сега? Помощницитѣ цѣли били да замѣстватъ приставитѣ! Позволете ми да ви кажа, че назначаванieto на приставитѣ бѣше единъ само луксъ и още орждие за потѣпкване правата на народа. Ако настоящето правителство иска да се радва на довѣрието на народа, то не му е потребенъ такъвъ луксъ. Азъ съмъ въ състояние да ви докажа, че старитѣ стражари ще могатъ да исплнйватъ много по хубаво работата на помощницитѣ, отъ колкото самитѣ тѣ. Запаснитѣ офицери нека

си станатъ само военни началници, токозъ по вече, че народното опълчение (милиция) трѣбва да се възобнови, така щото тѣ ще бѣдѣтъ потрѣбни. А отъ това ще спестимъ милиони, понеже ще може да се намали срока на войската отъ 2 год. на една. Най-сетнѣ съ това се гони друга цѣль, тукъ се иска да се прѣдаде полицията въ рѣцѣтъ на офицеритѣ и да се възобнови драгунариятъ отъ 1881 г. Ний не трѣбва да допуваме това. Сѣщо тѣй, той не е съгласенъ да има и 11 души турци помощници околийски началници, повеже отъ тѣхъ нѣмало никаква полза. Искане щото да нѣма „4 пристава по прѣслѣждане разбойничитѣ“. Тѣ не можѣтъ извърши никакви работи, тѣй като нѣматъ крилѣ, за да се намѣрижѣтъ отведѣжъ въ мѣстността, гдѣто сѣ се появили разбойници. Раздайте на населението пушки и то само ще се освободи отъ разбойничитѣ. Най-сетнѣ, оратора иска и намалението числото на полицията на 2500 души. „Вий помнете, че въ врѣмето на Стамболова, подъ влиянието на неговия страхъ и грандомания, нашата полиция бѣше достигнала да стане равна въ число на войскитѣ на нѣкои малки държавици 4000 души (шумъ, ами шпионитѣ? Китанчевъ: банижъ отъ тѣхъ, тѣ не се казватъ). Сега ний нѣмаме нужда отъ такава полиция и трѣбва да я намалимъ“.

К. Досевъ говори тоже за икономии.

Стояновъ защитава бюджета си и го намира за нормаленъ. Той се прѣструва, че не съзира никаква опасностъ отъ намисанieto на военнитѣ въ гражданския животъ. Намиралъ военнитѣ за по вѣспитани „и по честни и иска да направи опитъ съ тѣхъ. Шиваровъ, Добриновичъ и Стамболовъ поддържатъ министъра. Чрѣзъ гласуване § 1 се прие безъ измѣнение. § 2 е потераджийския фондъ, когото бюджетарната комисиия е увеличила отъ 40,000 л. на 59,200 л. Такъ силно се бои отъ тоя фондъ. Като знае миналото, страхъ го е да не би пакъ да се повтори старата епоха и да видимъ отново сѣдебни пристави и разни други чиновници, записани въ вѣдомостята на потераджитѣ или шпионитѣ.

К. Досевъ намира, че настоящи бюджетопроектъ съ нищо не се отличава отъ миналитѣ. И тукъ и тамъ се прѣдвѣждатъ потераджийски и безусловни фондове. Искатъ се пари не за нѣкаква си общественна нужда, а за поддържане на шпиони. Това е скандалъ, това е позоръ! Ний мислѣхме, че новата ера дѣйствително ще бѣде нова, обаче тя съ нищо не се отличава отъ старата. Шпионитѣ и днесъ сѣществуватъ... По ната-тъкъ оратора не можа да продължи. „Модерни“ министъръ го прѣкъсна съ още по „модерната“ дума: лъжець! Досевъ: лъжи тозъ, който твърди противното; повитѣ атове се развѣлиха, загърмѣха виконетѣ: долу! долу! Михайловски, Бобчевъ прѣдлагатъ да се изхвърли Досевъ; прѣдсѣдатели дрънка звѣнеца и отнема думата на говорящия. Той протестира, „нѣмате право; ако единъ министъръ и а честолюбие, то не по малко го имаме и ний, народнитѣ прѣдставители.“ Прѣдсѣдатели дава думата на новия Цвику-Абрашевъ; Досевъ продължава да говори. Прѣдсѣдатели отново дрънка звѣнеца. Досевъ ни най малко не обръща внимание на това; най-сетнѣ прѣдсѣдатели му прѣдложи да си излѣзе и заповѣда на квесторитѣ да го извадятъ на вънъ. Тукъ стана оня скандалъ, за който вече се писа на друго мѣсто въ нашия вѣстникъ, затова и нѣма нужда да се повръщаме на него. Слѣдъ свѣршването на скандала, Вачовъ отъ името на приетелитѣ си протестира и заявява, че тѣ всички напунатъ засѣданиято. Китанчевъ: „позоръ на това събрание, което употребява слуги за испѣждане на единъ депутатъ, ний протестираме за изнасяването правата на прѣдставителството и напунатъ засѣданиято.“ Кокилевъ, и той съ нѣколко души, отправени къмъ повитѣ отечество-спасители, напунатъ засѣданиято. Отъ лѣвицата почти никой не остана. А съ това работитѣ на болшинството се улесвиха. То нѣмаше вече съ кого да се бори, нѣмаше кой да го спѣва, да се изразимъ на езика на охтичавия „Миръ.“ Всичко се приемаше така, както си е, освѣнъ гласовѣтъ „прието“, „прието“ нищо друго се не чуваме. Така се рѣкара цѣлия бюджетъ на Мин. на Вѣтрѣш. Дѣла, заедно съ безусловния фондъ 80,000 лева, така се прие и бюджета по Мин. на Общ. Сгради, всрѣдъ общата тъмнина, така най-сетнѣ се рѣши и въпроса за амнистията, почти на разсѣвание. Ето какво значи да бѣдешъ „интелигентенъ“ отъ симпатичнотъ болшинство; това значи да приемашъ всичко безъ ропотъ, да спишъ по банкитѣ и да ди-гаши рѣка, безъ да знаешъ защо, само и само да се изпълни една формалностъ: да се каже, че бюджета е миналъ прѣзъ камарата. Засѣданиято се затвори въ 5^{1/2} слѣдъ полунощъ. Дълителна и трудолюбива камара ще каже в. „Миръ“, а ний ще

кажемъ, че това, именно, съставя позора на нашата „интелигентна“ камара.

Но какво да кажемъ за послѣднитѣ засѣдания, за засѣданията отъ Сѣббота, Недѣля и Понедѣлникъ? — Това не бѣха засѣдания, а само една подигравка съ народнитѣ правдини. Това бѣше едно самооплювание на болшинството и доказателство, че нашитѣ „интелигентни“ се грижатъ за интереситѣ на своитѣ пѣбиратели толкова, колкото се грижи и Руския царъ а интереситѣ на своитѣ „мужици.“ И какво по друго значи туй: да засѣдавашъ почти прѣзъ цѣлата нощъ, да прѣдсѣда една частъ отъ своитѣ симпатични другари да си атъ, за да ти дойде реда и на тебе да спишъ — а ти сънливо да спишъ по банкитѣ и да не мислишъ за друго, освѣнъ кога да гласуваши и да заглупаваши докладчика съ грознитѣ викове: „прието, прието!“ прѣди той даже да е прочелъ члена или параграфа? Не е ли това позоръ да се приематъ въ такава едно кратко врѣме, всичко на всичко 3 засѣдания, най-малко повече отъ 30 закона и закончета, за изучаванieto на които само комисиия сѣ асѣдавали съ мѣсеци? Ето какъ сѣ приети: законъ за печата (стария, съ измѣнение на 33 чл. и Башевата забѣлѣжка), закона за особата на Княза, законъ за Висшето училище, законъ за измѣнение нѣкои членове отъ закона за просвѣщенieto, приходния бюджетъ,*) законъ за желѣзно-пѣтнитѣ мрѣжи въ България, законъ за поземления налогъ, законъ за облагане занятията съ данѣкъ, законъ за пенсиятъ на чиновницитѣ граждански и военни, повѣ „Екзархийски уставъ“ за нашитѣ чернокапци, законъ за акцизитѣ (облагане съ данѣкъ кибрита, газѣтъ, захарѣта и пр.) и пр. и пр. свѣрхсѣмѣтни кредити и разни прѣдложения (отпущане на Соф. община въ продължение на нѣколко години по 500,000 л. и пр.). Плодотворността на нашата камара се яви чакъ на края на сесията, когато вече не присѣдствувахе лѣвицата и нѣмаше „обструкционизмъ.“ Хвала на „интелигентнитѣ“, че сѣ научени само да кричатъ „прието, прието“ или „въпроса исчерпанъ.“

Прѣди да свѣршимъ, нека забѣлѣжимъ, че почти напраздно бѣ участието на нашитѣ другари и по закона за акцизитѣ. Напраздно въврѣваха тѣ депутатитѣ отъ болшинството, че акцизитѣ падатъ върху множеството на работното население. Прѣдсѣдаващиятъ Янкуловъ и този пътъ, като своя другаръ Тодорова, искитрува да не даде думата подъ редъ на нѣкои отъ нашитѣ другари, за което си спечели едно енергично изобличение отъ страна на другаръ Сакъ жова. Подиръ горѣши прѣспирни едвамъ се сполучи едно малко намаление на нѣкои отъ прѣдметитѣ подлѣжащи на акцизъ, като газѣтъ и др.

Крайтѣ на сесията ще бѣде знаменитѣ край на едно работѣлно Н. Събрание, което е било свикано да приеме безъ разискване най-важни за страната закони.

ВЪНКАШНА ХРОНИКА.

Франция.

По случай избора за депутатъ въ единъ отъ парижскитѣ окръзи, соц. парламентарна група отправи манифестъ къмъ избирателитѣ, като ги ка-ни да гласуватъ за политическия затворникъ въ S-te Pelagie Ж. Ришаръ, който кандидатъ изразява живъ протестъ противъ сегашния режимъ. Изборитѣ се произведохъ въ Недѣля на 11 Дек. и Ж. Ришаръ получи 1800 гл. и най-големо болшинство отъ 5-тѣхъ кандидати. Социалиститѣ сѣ сигурни вече въ побѣдата и въ балотажа, оскѣ-ния социалистъ ще се извади отъ тъмницата, както стана съ Лафарга прѣди нѣколко години.

На послѣдѣкъ военния сѣдъ разлѣжда дѣ-лото на единъ капитанъ прѣдатель и сѣда го на-казва като му налага затворъ до животъ, когато пѣкъ единъ войникъ за едно неиспълнение на дисциплината се оскѣда на смъртъ.

Въ едно отъ засѣданията въ камарата социалиста Жоресъ говори въ смисълъ че законитѣ трѣбва да се прилагатъ еднакво за всички и слѣдъ прѣдизвиканията които му прави Дюпон и други министри, той казва че правителственитѣ хора си играятъ съ патриотизма. Побѣситѣлото болшинство гласува да се исключи първия ораторъ, който кра-сене камарата съ своето краснорѣчие.

Жоресъ се исключаваша за 15 засѣдания, защото е казалъ въ камарата че има и нечестни хора намесени въ Панамската афера.

*) Както и бюджетитѣ на мин. на Финанситѣ и Пра-вѣдството.

РАБОТНИЧЕСКИ ИНСПЕКТОРЪ

Работникѣтъ Димитър Стояновъ работилъ при Силистренския Ковачъ Вичо Коцевъ, цѣли 6 мѣсеца. Пазаренъ билъ за това врѣме за 47 гроша! Като се свѣршилъ срока на условieto, 6-тѣхъ мѣсеца, господаря му го испѣдилъ по нѣ-мание работа! Когато дошло пѣкъ врѣме смѣтка да глѣдате, този бабиитъ господаръ отказалъ да му заплати!!

Попитахъ: „Защо“! „Ей така е, защото ис-камъ“, отговорилъ! Когато работникѣтъ взелъ да настоява да му се плати остатѣка, 380 гроша, тѣй като отъ цѣлата сума, само 95 гроша билъ исте-гилъ, господаря му го истгаскалъ на вънъ, като му казалъ: „нѣмамъ пари; върви ме давай подъ сѣдъ“! Е, разбира се; той знай, че работника не ще може да го даде подъ сѣдъ, или ако го даде, не ще може да спечели, защото той (господаря) ще откупи добръ адвокатинъ да го защищава; а работникѣтъ като нѣма съ какво да се защищава, ще пропадне; та за това се отпасахъ сирѣмъ тѣхъ така.

Работници! Това не е първи пътъ гдѣто господаритѣ не ви доплащатъ; това е най-обик-новенното нѣщо изъ вашия животъ. Разберете интереситѣ си и съ съединени сили да искаме за-конъ за покровителствување труда ни. Само съ-единени ще побѣдимъ.

При Георги Кондоолу отъ село Айдемиръ (Силистренско), слугувалъ като овчаръ работникѣтъ Димитър Стояновъ. И за колко ли, аджеба, ще попита нѣкой. Ако не си чувалъ безбожна експо-латация, драгий читателю, чуй: За 130 гроша и словомъ: сто и тридесетъ гроша цѣли 6 мѣсеца! Та това и по грошъ на день не прави! И каква работа! овчаръ; въ оня студъ зимно врѣме; без-зе жница!

По остави това, гдѣто за нищо и никаква цѣна му пасалъ овцетѣ цѣли 6 мѣсеца, ами и тѣхъ не му даде!

Когато, работникѣтъ си поискалъ паритѣ, господаря му го испѣдилъ като отказалъ да му за-плати? Да го даде подъ сѣдъ трѣбва да исхарчи всичкитѣ 130 гроша до гдѣ ги вземе и то надали ще ги вземе. Напустилъ го безъ да му даде господаря му нѣщо!

А когато прѣди нѣколко дена, работникѣтъ го срѣцналъ и му поискалъ паритѣ си, господаря му го изругалъ, като му извикалъ: „Ей сѣдъ: върви ме давай подъ сѣдъ!“ И разбира се ще вие-е. Нѣма кой да го укине за ухото. Располагатъ както щѣтъ господаритѣ съ труда на работницитѣ!

Работници, инспектори и лѣсно потжкнителни сѣдилища ни трѣбватъ. Ако ги искаме, ще ни сѣ-даждѣтъ; ако не, ще тѣглимъ! Изберете отъ двѣтъ едно.

При Силистренскитѣ млади буржуа, едно-врѣмешни „социалисти“ (sic), сегашни отчаяни патриоти, работилъ работникѣтъ Петъръ Цаневъ — кундураджия. Пазаренъ билъ нанѣтъ Петъръ, не за много не за малко; тѣкмо за 700 гроша годи-шно! Но не се минало ни два мѣсеца и ето по-вѣло „въ трѣпното убѣждение“ на нашитѣ „соци-алисти“ — виканъ работникѣтъ и му намалили за-платата на 500 гроша! Нѣмало какво да прави Петъръ; принудилъ се да искара годината, защото билъ вече вързанъ. Ако не работи за 500 гр. ще го испѣдятъ и нѣма да му заплатятъ за двана-десетъ, като нарушилъ условieto! Ахъ ек-сплоататори, харесва ви се вѣмъ тѣзи пуста опу-стѣла парлѣба; но не забравяйте, че близѣкъ е деньтъ на народното тържество; близѣкъ е деньтъ на народния сѣдъ!

Сѣщитѣ млади буржуа, отбили на сѣщия работникѣтъ 6 л. 60 ст. „пенсия“ отъ изработенитѣ му 20 лева на мѣсець, защото имало много пра-зници прѣзъ този мѣсець. Хубава смѣтка я! „Че-стни търговци сте ний“ безсрамници! 20 лева взема мѣсечно и тѣ ви се видѣли много. И отъ-тѣхъ сте се скупусали; и тѣхъ сте раздѣлили. Работници! сдружавайте се; „Само дружно ще прѣмахнемъ тозъ убийственния сѣмъ!“

ИЗВѢСТИЕ

Извѣстява се на абонатитѣ на „День“, че 7—8 книжки вече излѣзохъ отъ печатъ, затова да побързатъ и си явятъ точнитѣ адреси; въ противенъ случай нѣма да се ис-прашатъ книжкитѣ.

Администрация „День“.

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ

Пловдивъ. В. Поповъ. Явете точния си адресъ, понеже вѣстника се повръща. — В. Влазковъ. И вий явете адреса си.

Печатница „Напрѣдѣкъ“ — София

Отговоренъ-реда-торъ Ангелъ Ив. Гюзелевъ